

Rigsombudsmanden i Grønland

31. januar 2013

Indberetning vedrørende valg til Inatsisartut (Grønlands Landsting)

Formanden for Grønlands landsstyre, Naalakkersuisut, har dd udskrevet valg til Inatsisartut, Grønlands landsting, til afholdelse tirsdag den 12. marts 2013.

En veloplagt Kuupik Kleist gav meddelelse om sin beslutning på et særligt indkaldt pressemøde. Formanden for Naalakkersuisut var ledsaget af formændene for de to koalitionspartier, Jens B. Frederiksen (Demokraterne) og Anthon Frederiksen (Kattusseqatigiit Partiiat).

Indeværende valgperiode udløber 2. juni 2013. Kuupik Kleist forklarede om sin beslutning om tidspunkt for afholdelse af valget, at han ønskede at undgå sammenblanding mellem valg til landsting og valg til kommunalbestyrelser mv, som skal finde sted 2. april i år.

Seneste meningsmåling, som blev offentliggjort i avisen Sermitsiaq for 21. december 2012, viser følgende tilslutning til partierne:

Partier	December 2012	Valget 2009	+/-	September 2012
Atassut	6,9	11,0	-4,1	5,5
Demokraterne	10,4	12,8	-2,4	10,8
Inuit Ataatigiit	42,6	44,2	-1,6	39,9
Kattusseqatigiit P.	1,5	3,8	-2,3	1,5
Siumut	38,6	26,8	+11,8	42,3
Andre partier	0,0	1,4	-1,4	0,0

Omsat til mandater ville dette give en fordeling som følger:

Partier	December 2012	Valget 2009	+/-	September 2012
Atassut	2	3	-1	1
Demokraterne	3	4	-1	3
Inuit Ataatigiit	14	14	0	13
Kattusseqatigiit P.	0	1	-1	0
Siumut	12	9	+3	14
Andre partier	0	0		0
	31	31		31

Kilde: Sermitsiaq, HS-Analyse

Ovenstående meningsmåling omfatter kun de partier, som eksisterede på tidspunktet for målingen. Et nyt parti, Partii Inuit, har imidlertid 23. januar 2013 opnået godkendelse og vil kunne opstille til valget. Der foreligger endnu ikke noget partiprogram, men hidtidige udmeldinger viser, at partiet

har fokus på værdidebat og grønlandske værdier. På dette grundlag vil partiet kunne hente stemmer fra alle partier bortset fra Demokraterne.

Inuit Ataqatigiit

Regeringspartiet Inuit Ataqatigiit har netop gennemført sit landsmøde, hvor formanden for Naalakkersuisut (landsstyreformand), Kuupik Kleist, blev genvalgt som formand uden modkandidat. Landsmødet efterlod indtryk af et stærkt og enigt parti, som kan og vil fortsætte den linie, som er nedfældet i koalitionsens 2025-plan. Inuit Ataqatigiit har gennem de sidste 4 år stået i spidsen for en landsstyrekoalition, der efter systemskiftet ved valget i 2009 har lagt an til en række større reformer, herunder på skatte- og velfærdsområdet. Med vedtagelsen af storskalaloven december 2012 har partiet endvidere åbnet op for, at der kan indledes sådanne projekter. Den fortsatte tilslutning, som kan udledes af meningsmålingen, tyder på, at vælgerne har været enige i de gennemførte reformer; men samtidig kritiseres partiet for ikke i tilstrækkelig grad at inddrage befolkningen, for at negligere særlige grønlandske værdier og for at medvirke til forringelse af levevilkår for de svageste. Nogle vælgere, som ved valget 2009 stemte på Inuit Ataqatigiit, må derfor forudses at stemme enten på Siumut eller på det ny Partii Inuit.

Siumut

Siumut har en solid vælgerbase og vil formentlig fortsat være det største parti efter valget. Partiet har dog i det seneste halve år lidt under en række enkeltsager, hvor man er kommet dårligt fra personangreb på landsstyrekoalitionen. Partiet vil dog formentlig kunne hente fornyet vælgertilslutning på sin modstand mod storskalaloven, som i Siumuts optik ikke i tilstrækkelig grad sikrer Grønland fra udbytning. Også Siumut må forventes at skulle afgive et mindre antal stemmer til det ny Partii Inuit, som i endnu højere grad end Siumut slår på nationale strenge.

Demokraterne

Demokraternes vælgerbase er den yngre, etablerede middelklasse i de større byer og personer født uden for Grønland. Partiet spås en mindre tilbagegang, formentlig som udtryk for det slid, som regeringsansvar giver. De vælgere, der har følt sig skuffede over en opfattet manglende tyngde og gennemslagskraft for partiet vil formentlig ved det kommende valg stemme på IA.

Atassut

Partiet Atassut må i meningsmålingerne notere en fortsat tilbagegang, som dog er mindre end forudset. Partiet har stået stærkt i skyggen af Siumut, men formåede under sidste landstingssamling at markere sig stærkere med en selvstændig stillingtagen for storskalaloven. Partiet har påtaget sig rollen som brobygger mellem landsstyrekoalitionen og en uforsonlig opposition. Hverken partiets formand, Gerhard Petersen eller Nuuk-afdelingens kandidat, Steen Lynge, har siddet i landstinget i den forløbne periode, hvilket har givet anledning til dårligt koordinerede udmeldinger.

Kattusseqatigiit Partiiat

Stemmerne til det lille parti Kattusseqatigiit Partiiat kom ved valget i 2009 fortrinsvis fra Diskobugten, hvor partiets formand og stifter, Anthon Frederiksen, var borgmester i Ilulissat 2001-2009. Anthon Frederiksen har i de forløbne 4 år været landsstyremedlem for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø. Partiet spås ikke at opnå tilstrækkelig tilslutning ved det kommende valg til at opnå mandat.

Partii Inuit

Som ovenfor nævnt foreligger endnu ikke et partiprogram for det nydannede Partii Inuit. Ved præsentationen af partiet blev der dog lagt vægt på særlige grønlandske værdier, og partiet har meddelt, at man udelukkende vil kommunikere på grønlandsk, idet man opfatter dobbeltsproget kommunikation som 'underdanighed i forlængelse af kolonitiden'. Det siddende landsstyre kritiseres for hovedløs kopiering af danske strukturer og modeller uden hensyntagen til den menige grønlander. Partiet vil kræve folkeafstemning om storskalaloven. I partistifter Nikku Olsens optik befinder det ny parti sig længst til venstre i det grønlandske, politiske landskab, mens Inuit Ataqatigiit (som er søsterparti til SF) og Demokraterne befinder sig længst til højre. Partiet er i visse dele af pressen blevet beskrevet som en splittelse i IA, men det er snarere opstået som en kritik af det etablerede system, personificeret ved det siddende landsstyre. Der er ingen tvivl om, at partiet, med sin forestilling om den jævne grønlander mod systemet, vil have en vis appel, ligesom det forhold, at der er tale om et nyt parti med yngre kræfter, vil kunne trække stemmer.

Mikaela Engell